DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis sextâ mensis Decembris, anno Domini M. DCC. LXXXVII.

M. PETRO-AUGUSTINO ADET, Doctore Medico, Præside.

An in Gonorrhæâ virulentâ Aqua simplex?

I.

PROUT, in variis disciplinis, reconditorum crevit intelligentia, ità simplicitatis viciniores exsurrexerunt recenter acquisitæ cognitiones; quo factum est, ut, in veritate detegendâ, velum plerùmque procissum fuerit in gratiam eorum, qui soli, devictis studiorum ærumnis, hunc favorem meruerunt. Materia medica, cujus doctrina in morbis curandis adeò prodest, suos, æquè ac cœteræ disciplinæ, habuit progressus, sed concitatissimos. Naturæ fetus innumerabilis, quorum materia medica series est indicativa, ut ità dicam, millies inter se comparati atquè diversim collati, millies observatione factâ, demonstrârunt, substantiam unam, licet maximè parabilem, plus cœteris sæpiùs valere, solamque aliis nonnunquam esse præponendam. Attamen, palmâ datâ cuilibet substantiæ, hanc nolimus designare tanquam absolutorium mali remedium, quod ne Deus siverit; hanc verò vocem prorsùs respuimus, tanquam vacuam, & in Medicinâ levis armaturæ. In stadium materiæ medicæ nullo vestigio progressuri fuissemus, si, formulis numero incredibili medicamentorum horrentibus, enixè stetissemus. Illud constat unum, quod imitati naturam, præsertim observando, & quamlibet substantiam circumspiciendo, tandem versùs simplicitatem aliquo passu perrexerimus.

Itaquè, in diversis à Medicinâ clinicâ propositis exemplis, adducemus in medium Gonorrhæam virulentam, cujus in origine, remediis etiam numerosissimis, pervicaciter reluctabatur curatio; hanc hodiè, ipsissimæ Aquæ simplici, debemus.

II.

GONORRHÆA is morbus est, qui urethræ canalem adoritur. Hæc affectio comites habet inflammationem, tensionem plus minus-ve spectabilem, dolorem acrem in primis diebus & acerbum, denique effluvium. Omissâ

inquisitione circà naturam causarum remotarum & prædisponentium, immorabimur tantùm causâ proximâ: illa enim est admotio simplex humoris virulenti ad membranam internam canalis, quod non aliter fit nisi commercio impuro cum personâ vitiatâ. Ea est stimuli virulenti actio, ut primùm levem inflammationem procreet, quæ, titillatione quâdam dolorem præeunte, priùs sentitur quàm appareat effluvium; mox, crescente inflammatione, intervenit tensio; tuncque sero abundans ingurgitato, effluvium, sed sensu ferè attingibile, sese prorsùs declarat. Ii sunt hujusce morbi effectus generales, qui, pro ratione circumstantiarum particularium, variè modificantur. Hîc sermo non erit de Gonorrhæâ, quam comitantur symptomata luis venereæ universalis, à multis Gonorrhæâ virulentâ consecutivâ cognominatâ; operam duntaxat ponemus in Gonorrhæâ virulentâ simplici, quam definimus infarctum, membranæ internæ urethræ; infarctum, inquam, qui non differt ab illo membranæ pituitariæ in morbo vulgò dicto *Cerebri distillatio rheumatica*, gallicè *Rhume de Cerveau*, & membranæ internæ pulmonum, in thoracis distillatione rheumaticâ, *Rhume de Poitrine*. Hunc morbum igitur cognominamus *Partium genitalium Rheuma*. Enim verò, titillatâ membranâ pituitariâ, humor indè manans, serosus primùm est, subindè abundans, tum spissatus, virescens, & nonnunquam adeò putidus, ut corrosivus evadat. Idem contingit relativè ad humorem ex urethrâ diffluentem; primo, secundo, tertio-ve die, limpidus & pellucidus exsudat, dùm subsistit ille pruritus, doloris motor subsequentis; deindè densatur humor, & viridem acquirit colorem, vel subflavum. Id solùm discriminis hunc inter duplicem affectum existit, quòd stimulus, in alter-utro, propriâ suâ natura discrepet. Autumabant veteres, effluvii Gonorrhæâlis materiam gigni ex ulceribus interiora canalis convestientibus; quæ opinio ad usque nostra tempora invaluit, sed nunc feliciter elevata, frequentissimis & diversis dissectionibus cadaverum, morbo dicto, defunctorum. Sola inflammatio membranæ internæ, stimulo venereo procreata, Gonorrhæam virulentam simplicem constituit. Tunc prostat effluvies humoris, qui nimium excedens, & diutiùs subsidens ulcera generare potest; nec mirum quod plurimi in hoc erraverint Medici.

III.

AQUA à Medicis præscripta, fluidum illud sanitati conservandæ tam necessarium, etiam cùm ea morbo vincitur, utilissima quoque meritò reperta est. Hæc substantia, (splendidissimis post experimentis *Cl. Viri D. de Lavoisier*, (ut idioma ingeniosum usurpem illustrissimorum *DD. Moryeau*, *ipsius etiam de Lavoisier*, *Bertholet & Fourcroy*) conflata *hydrogeneis & oxygeneis*, per totum orbem latè perfluit & circumfluit; illa vitam fovet, eique suâ naturâ prodest quam maximè, propter vitalem aërem quem athmosphæræ subministrat, & respirationi idoneam accomodat. *gazum azoticum nudum*, id est, spoliatum spiritu vitali, quocum contactu gaudebat, neque respirationi, neque combustioni inservire potest; *oxygeneum purum* animalibus lethale foret, quòd vitam eis, licet gratiorem, compendiosiorem efficeret.

Aquæ diversas tribuimus virtutes medicinales è diversis statibus ejus desumptas. Hîc tantùm intelligatur Aqua sana & verberata, in quâ sapo dissolvitur, quæque legumina, macerat, emollit & coquit.

Aqua, in statu glaciei, tonica est & astringens; spectata ut fluidum frigidum, diluens est & corroborativa; fluidum calidum, fit emetica, & relaxans; in

vaporem resoluta, emolliens, temperans & leniens. Quæ singulæ proprietates faciunt, ut, tùm internè, tùm externè, usus ejus adhibeatur.

I V.

MISSA longâ enumeratione mediorum vulgò adhibitorum, cùm expugnandus est morbus de quo hîc tractamus, præcipua tantùm in tres classes dividemus.

1°. In primum ordinem adducemus remedia quibus morbi spatium protrahitur, nedùm sint salutaria cùm morbum multó longiorem efficient quàm si naturæ curis derelictus fuisset. Hæc inter, pono Hydrargica, à multis veteratoribus adhibita, sive ad interiora, sive ad exteriora. Sunt enim, agente mercurio, præsertim in systema lymphaticum, fit abundantius effluvium.

Camphora, opium, & ejusdem naturæ sexcenta alia, in Gonorrhæâ virulentâ prodesse nequeunt, in quâ plerùmque sola sufficit inflammatio, ut liberè defluat effluvii materies, quæ non sine periculo, seriùs arceretur. Sal nitri non debet præscribi; cujus effectus nullus fit, si parvâ dosi administretur; si magnâ, tunc purgat, nec explet munus præscriptionis.

2°. In secundâ classe continentur media quæ fiunt periculosa. Ex hoc numero sunt astringentia quæ ocyùs effluvium exhibent, id est, antequàm humor virulentis particulis expurgatus fuerit; undè fit ut resorbeatur in massam fluidorum universalem, cui virulentiam communicat, & lue venereâ totum systema inficit. Quare cum astringentibus cujus-ve generis, rejiciendæ sunt Aquæ minerales vulgò dictæ *Eaux de Passy*. Quid enim injectionibus stipticis perniciosius? Uno verbo, quælibet injectio semper proscribenda.

3°. Ad tertiam classem revocamus diluentia & refrigerantia, quorum virtutes ad aquam pertinent quâ saturantur. Aqua sola potest ea supplere.

V.

PRÆLATIS facibus ratiocinatione & experientiâ tutus incedit Medicus Clinicus. Sed theoria sibi soli derelicta, fit invalida: quâ deficiente vicissim experientia sola redolet Empiricen; ità ut rectiùs dixerimus, superesse illud phantasma, cui, nostris adhùc diebus, infelicissimè erigantur altaria.

Gonorrhæa virulenta, ut jam asseruimus, est localis affectus inflammatorius qui ex se sæpissimè & absque auxilio sanatur, (ut plures affirmant celeberrimi Autores) scilicet quotiescumque diætâ constanti, seu laudabili victûs ratione, coercetur diathesis phlogistica. At verò si debilior sit natura, quæritur quænam sit indicatio præsens? Ea simplicissima est, utpotè exigit remedium sibi affine & conveniens, æquè simplex ac ipsa indicatio, medium reverà commune, nec minùs parabile in urceolo pauperis, quàm in vasis crystallinis divitum: aquam ipsam dixerim, variis modis administratam. Indicatio præbet expugnandam inflammationem localem & levem, quæ effectus est causæ stimulantis. Causa verò est humor membranam internam urethræ stimulans, qui, nisi caveatur, fiet irritans & corrodens; ope aquæ facilè retunduntur moleculæ humoris; aqua eas diluit, dissolvit, ab invicèm separat, debilitat vires cohæsionis, arcet contactum immediatum, denique actionem in partes contactas irritam efficit. Tunc cessat irritari membrana interna; & tandem sedatur, minuitur, & evanescit inflammatio; nec si prorsùs desinat effluvium, fit tam leve ut brevi finem optatum consequatur.

Ponatur aliquis temperamento phlegmatico donatus; cujus fibra ſit remiſſa. Si laborat morbo de quo diſſerimus, tunc lentiùs deprehendentur ſymptomata, effluvies primorum dierum ſubitò intermittetur, propter mediocritatem inflammationis neceſſariæ. Hoc in caſu medium haurimus in aquâ, ſub formâ glaciei intùs, parvâ doſi ſumptâ, quæ tunc virtute tonicâ fruitur. In temperamentis verò inflammationi obnoxiis, maximi eſt momenti Aqua nec frigida nec calida; & in gravi inflammatione, lotiones aquæ calidæ, quas alternabunt fumigationes in partes ſexuales; ſunt, auſim dicere, remedium præſentiſſimum. Plurima exempla aquæ in hoc morbo adhibitæ, ſunt noſtræ ſanandi rationis fundamenta.

Jamjam ſe attollunt in hanc doctrinam permultæ objectiones, quibus, omiſſâ prolixiori enarratione, fidenter reſpondebimus: non hodiè primùm *experientiam ſæpiùs experientiâ victam fuiſſe.*

Hæc omnia adducunt nos ut rectè concludamus, aquâ ſolâ ſanari Gonorrhæam virulentam.

Ergò in Gonorrhæâ virulentâ Aqua ſimplex.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Franciſcus MARINIER, *Chirurgiæ latino idiomate Profeſſor.*

M. Ludov.-Carolus HALLOT.

M. Joannes-Jacobus LE ROUX DES TILLETS.

M. Auguſtinus ROUSSEL DE VAUZESME, *Noſodochii Stampenſii nuper Medicus.*

M. Joannes-Baptiſta-Claudius JEANNET DES LONGROIS.

M. Franciſcus-Nicolaus SIMONNET, *in Senatu Patronus, Scholorum Profeſſor in annos* 1788-90, *deſignatus.*

M. Joſephus PHILIP, *antiquus Facultatis Decanus.*

M. Joannes D'ARCET, *Chemiæ en Sal. Facultate, & in Collegio Regio Prrfeſſor, Regiæ Scientiarum Parienſis & Regalis Medicinæ Matritenſis & Vaſconenſis Academiaram Socius.*

M. Franciſcus THIÉRY DE BUSSY, *Conſiliarius Medicus Regis ordinarius in ſupremo Senatu Parienſi.*

Proponebat Pariſiis, ANTONIUS BOTTMAN, Warſavæus, Conſiliarius Aulicus S. M. Regis Poloniæ, Doctor Rhemus, nec-non Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, Theſeos Author. A. R. S. H. 1787.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1787.